

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei

Pe jumătate

de an . . . 60 Lei

Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială.

ROMÂNUL

REDACȚIA

și

ADMINISTRAȚIA

ARAD,

Strada Mețianu No. 1.

Tip. „Erdélyi Hirlap“

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Generalul Berthelot la Arad.

Populația Aradului are deosebita fericire să primească în mijlocul ei pe unul dintre cei mai distinși tii ai Franței, pe cel mai devotat prieten și binefăcător a Neamului românesc, pe generalul Berthelot.

Nu există cătun, nu există suflare românească care să nu știe de legendarul erou a reînvierii armatei române, de „Taica Bertălău“, popularul general, cu înfățișare de uriaș, cu privirea prietenească și cu vorba blândă.

Franța este țara care a luptat întotdeauna, aducând cele mai mari sacrificii pentru promovarea și intronarea principiilor nobile: Libertate, egalitate, fraternitate, atât la ea acasă cât și înafară de hotarele ei.

În special pe noi Români ne a sprijinit și ocrotit întotdeauna, cu un adevărat devotament de soră mai mare. Nu există un act istoric ori politic mai important, unde să nu ne fi acordat sprijinul său desinteresat. Datorită sprijinului Franței s'a realizat Unirea Principatelor, ridicarea lor la rangul de Regat, precum și cel mai mare eveniment din istoria poporului Român Unitatea națională.

Români vor ști să aprecieze întotdeauna spiritul de jertfă a nobilei națiuni franceze, vom păstra mereu în sufletele noastre amintirea acestor sacrificii cari se confundă în persoana D-lui general Berthelot și a celorlalți membrii ai misiunii franceze, cea mai recentă contribuție adusă de generoasa Franță la reorganizarea armatei române și ridicarea moralului și a încrederii noastre în victorie. Marea operă desfășurată de misiunea franceză a înscris Franța pentru veșnicie în cartea recunoștinței neamului nostru. Această misiune se compunea din 309 ofițeri, 37 piloți, 88 medici, farmaciști, veterinari și 1050 grade inferioare și specialiști.

Șeful misiunii D-l general Berthelot era un element ilustru a armatei franceze, întrunind în persoana D-Sale toate însușirile spiritului francez, înflăcărat în sentimente, metodic în acțiuni, a fost cel mai neprețuit prieten al nostru atât de zile grele cât și de zile bune. Ofițerii misiunii erau aleși dintre cei mai de seamă; au fost repartizați pe lângă comandamente ca sfetnici și instructori, iar în timpul operațiilor luptau vitejește în fruntea soldaților. Trupurile multora din cei mai buni fii ai Franței, ca soldați eroici, oameni de știință, odihnesc în pământul sfințit al Moldovei, alături

de camarazii lor români cu cari luptaseră cot la cot. Nu putem trece fără să evocăm memoria marilor dispăruți pe pământul românesc. Astfel au fost colonelul Dubois, decorat cu legiunea de onoare, ucis de schijele de obuz în luptele dela Găești, căpitanul Clayaux, căpitanul Vernay mort la Mărășești, lt. Jean, căpitanul Berge, mort la Oituz, căpitanul Richard, generalul Laffont mort de tifos exantematic în Jași. Apoi ilustrul medic Clunet, profesor la facultatea de medicină din Nancy, răpus de tifos exantematic în Jași, la postul său unde a înființat și a condus un spital cu cel mai mare devotament, stând mereu în mijlocul bolnavilor și îngrijindu-i ca un părinte, apoi medicii Dufreche, Santani, Germain, Adain, etc.

Participarea D-lui general Berthelot în refacerea și organizarea armatei române, prin staturile sale înțelepte

și iubirea ce ne-a arătat-o în toate împrejurările, la așezat în rândul marilor binefăcători ai neamului nostru.

Chiar în zilele acestea se împlinesc 8 ani decând trupele franco-române, alungând bândele teroriste alui Bela Kun, — cari prin nenumăratele nelegiuiri și crime au produs în sânul Românilor atâta jale și durere — au acupat Aradul și județul, a cărui stăpânire i a fost încredințată neobositului luptător Dr. Justin Marseu, cel dintâi prefect român D-l general Berthelot a avut neplăcută ocaziune să se convingă la fața locului de barbariile și atrocitățile ce le-a îndurat populația română din Arad și jur din partea Ungurilor, asistând la una din scenele sângeroase provocate de ei.

Orașul Arad, citadela de apus a României mari, înbrăcat în haine de sărbătoare aduce omagiile și recunoștința sa, generalului Berthelot, cel mai devotat prieten al românilor, salutându-l cu bucurie și urându-i Bun Venit!

Fariseim politic.

Adversarul politic trebuie să-l urmărești d'aproape în toate manifestările lui exterioare, căci numai așa îi poți controla faptele și intențiunile de care este însoțit. Conduc de acest adevăr, din când în când, caut să răsfoiesc oficiosul partidului liberal «Viitorul» spre a vedea cum se comportă față de problemele la ordinea zilei și ce soluțiuni propune pentru rezolvarea lor. Într-una din zile — spre marea mea surprindere — citesc, pe prima pagină a susnumitului ziar, un articol de fond intitulat «Legalism», în altă zi, articolul de fond purta titlatura «Întărirea regimului parlamentar». Curios să văd din ce punct de vedere privesc liberalii aceste două chestiuni de importanță covârșitoare pentru țara noastră, m'apucai să citesc cele două articole, cu toată atenția cerută de probleme care interesează ființa unui național-tărănist.

Am avut o deplină satisfacție, când am putut constata, că ceia ce noi propovăduim și susținem cu toată țaria de nouă ani, a început să fie folosit și de liberali, când sunt în opoziție, dar m'ales, când sunt incolțiți de faptele lor, aduse la putere cu angajamentul «Continuității».

Guvernul actual — ca orice copil supus și credincios părinților săi — se ține de cuvânt, continuând mai departe — ba încă cu fârf și îndesat — abuzurile și ilegalitățile predecesorilor lor — liberali. Dacă liberalii ar fi respectat sfatul pe care ni l dă proverbul: «Ce ție nu-ți place, altuia nu face», în cazul acesta protestările lor contra măsurilor actualelor conducători ar fi avut răsunet în opinia publică, însă, d'ja moment ce, purtarea lor față de legile în vigoare și față de parlamentul țării, n'a fost altceva de cât o calcare în picioare și o disconsiderare completă, atunci n'au

dreptul să pretindă ceva mai bun de cât continuitatea în fapte.

În zadar țipă liberalii contra amestecului poliarmieric magistraturei și a armatei în alegeri, în zadar strigă contra stîrbirei libertății presei, în zadar se rătoiesc ei contra furtului urnelor și a votării legilor cu vagonul, nerespectând regulamentul sfatului țării, în zadar urlă ei contra cheltucilor nefolositoare, făcute în paguba tuturor cetățenilor, fiindcă aceste țipete și urlete nu s' spală de murdăria de care s'au acoperit în timpul guvernării lor.

Ce folosește țării întregi toate teoriile frumoase, făcute când ești în opoziție, dacă aceste teorii se bat cap în cap cu faptele săvârșite când ești la conducere? Țării îi trebuie fapte bune și folositoare, nu vorbe goale.

Lucruri vechi și cunoscute de toată lumea sunt, cele ce ne spuneți prin articolele intitulate «Legalism» și «Întărirea regimului parlamentar».

Cine nu știe, că prin legalitate autoritatea statului este mărită, consolidarea lui se face mai ușor, reformele democratice își capătă o stabilitate mai mare, educația votului obștească decurge în mod normal și calm?

Cine nu știe, că numai printr-o muncă productivă și ordonată din partea parlamentarilor, interesele generale ale statului sunt servite?

La ce poate folosi o lege nestudiată îndeajuns și lipsită prin abuz de la libera discuțiune a opoziției?

Prestigiul parlamentului este scăzut prin practicile întrebunțate la noi, — cităm câteva din ele:

Votarea prin surprindere, o persoană parlamentară votează cu mai multe bile deodată, proiecte aduse din inițiativa parlamentară pentru a proteja societățile de

afaceri din care domnii deputați fac parte, eliminarea deputaților opoziționiști, când voesc a trece o lege — făcută în scopul de a apăra anumite interese de partid, proiecte aduse cu toptanul și volate la repezeală și fără discuțiuni, etc.

Urmând astfel, interesele statului și ale regimului parlamentar sunt știrbite, iar educația votului obștească, de care depinde funcționarea normală a mecanismului constituțional și întărirea așezămintelor democratice nu se pot face. Educația politică a maselor nu o poate săvârși de cât partidele cu adevărat democratice, care au înscris în sufletele lor binele pentru toți. Numai astfel de partide pot introna guvernări libere, drepte, legale și cinste. Un partid cu principii democratice la bază și care se bucură de încrederea absolută a maselor — la noi în țară — este partidul național-țărănesc, el va fi acela care va schimba din temelie sistemul actual de guvernare spre binele țării întregi.

Partidul național-țărănesc, din cauza legăturilor strânse și sincere ce există între el și masa cea mare a plugarilor noștri, este cel mai bărbos și cel mai lovit de partidele de teroare, cari la noi în țară, sunt partidul liberal și cel averescan. Dar cu cât loviturile vor fi mai grele și mai multe, ce atât încrederea poporului în acest partid va fi mai mare. Neținând cont de hula dușmanului partidul național-țărănesc, își va urma calea sa de mai înainte hotărâtă, având încrederea nestăruțată, că în curând crezul său politic va fi împlinit, așa că în ciuda tuturor adversarilor biruința finală va fi a lui.

Sălcii, a. n. u.

Politică bisericească.

Influențele dezastruoase ce le are asupra organismului armat și asupra organismului religios din țara Românească politica, s'au senalată de mult. Măsurile preventive au întârziat, iar efectele se arată.

Nu ne putem permite să arătăm urmările introducerii politice în armată, deși s'ar putea face, din aceasta, deducțiuni cât se poate de instructive, fiind și în preajma discuțiunii proiectului de armonizare a salariilor funcționarilor publici, care, de altfel, este un fapt al unei politici greșite și care ne-ar îndemna să facem unele reflecțiuni asupra felului cum guvernanta de azi, înțeleg să facă deosebiri între diferitele categorii de angajați ai statului. Vom face însă o scurtă incursiune pe terenul religios pentru a arăta urmările politice care a intrat în biserică.

Preoții noștri cari în mare parte dispun de o pregătire teologică destul de sumară, fără să-și cunoască sau fara sa dea importanța cuvenită rolului ce-l au în calitate de îndrumători sufletești ai maselor, neglijând îndatoririle lor s'au avântat în politică pretinzând că ei sunt chemați să conducă destinele neamului Românesc, dat fiind că înaintașii lor au fost aceia cari — îndeosebi în provinciile alipite (ne gândim la Ardeal) — au fost paznicii sentimentelor și obiceiurilor strămoșești a poporului Român. Urmarea a fost că păstorii părașinți astfel oile, acestea s'au pierdut; credincioșii bisericii ortodoxe au trecut la fel și fel de secte, părăsindu-și vechea credință, nu pentru că ar fi avut convingerea că nouile secte religioase ar răspândi adevăratele învățături ale marelui învățător Isus Christos, ci, pur și simplu, pentru că a rămas fără conducător. Ori poporul dela țară cu o cultură primitivă simte nevoia de a avea pe cineva care să-i arate în fiecare moment calea adevărului. Dacă nu-l are pe acest conducător, îl caută.

Câte biserici sunt, cari și cele mai mari sărbători le sorbează fără preot, numai cu cântăreții din străină și în sunetul amărit al clopotelor, pentru că preotul este în capitală la Camera sau la Senat?

Dar politica nu fac numai preoții aleși, ci o fac și cei mai puțin norocoși la înscrierea pe listele de candidaturi și populația

la rândul ei este învrăjbită de diferitele curente politice. Iar vederile politice ale păstorului și păstorilor nu sunt întotdeauna aceleași. De aici dușmănie. Sfârșitul dușmăniei este câte odată tragic. În zilele trecute s'au ridicat interpelări în parlament în chestiunea preotului Lungescu din comuna Negulești (j. Tulcea) care a ucis pe unul din fiii săi sufletește prin tortură și în chestiunea preotului V. Condrache, care a omorât cu focuri de revolver pe un păstorit al său. Cauzele, politica. Iată unde duce politica introdusă în biserică!

Pregătirea teologică și sufletească insuficientă a viitorilor părinți sufletești lasă să-i stăpânească pe aceștia palamii nedemne și pentru cele mai inferioare clase sociale, cari duc câte odată chiar până la crimă. Ziarele se ocupă de un oarecare preot Juchescu din comuna Rojnet, care și-a ucis găzdarita.

Pentruca biserică să fie ferită de astfel

de neajunsuri cari pot să provoace descompunerea ei și dacă preoțimea ține să facă politică, să facă atunci o politică bisericească. Terenul este larg, materialul vast, scopul ei prea frumos. Această politică să se îndrepte în spre o organizare puternică a statului religios, să caute o pregătire cât mai perfectă a viitorilor preoți. Iar preotul dacă are nemărginit dorința de a munci pentru binele țării sale are pentru acest scop cel mai frumos loc: biserica, iar tribuna de pe care să răspândească ideile plănăditoare de suflete nobile să fie amvonul. Muncind cu perseverență, cu dragoste de Dumnezeu și oameni care trebuie să-i umplă sufletul, rozele se vor prezenta iar meritele sale vor fi nemuritoare fie că deasupra sa se ridică mărcașă cupolă aurită a unei Catedrale, fie că se ridică legendarul turn de lemn al căcașului de mângâiere sufletească pe care Românul îl cercetează cu atâta evlavie și credință.

Salarizarea funcționarilor.

Sufletul unei familii e capul ei. Destinul lui depinde fericirea ori nefericirea ei. Statul, care nu e altceva, decât o familie mai mare și ceva mai complicată, deasemenea depinde de destoinicia, celor ce sunt încredințați, a-l conduce.

Instiluțiunea, numită stat, este o mașinărie, constatătoare din o mulțime de roțițe, cari se învârt după anumite reguli. Și o singură abateră dela această regulă, produce o incurcătură în mașinărie și ca atare produsul ei nu poate fi mulțumitor, ba adeseori chiar păgubitor. Iar roțițele acestei mașinării sunt funcționarii, dela lucrările cărora depinde binele ori nefericirea țării. În momentul, când aceștia nu-și îndeplinesc datoria lor în mod cinstit, statul merge spre perire. De aici iasă la iveală marea înșămbătate, ce o au funcționarii în viața statului. Statul, cu funcționari, cinștiți, își are viitorul asigurat. Binele și fericirea aci își are locul. Acest stat înaintează spre binele, îndestularea și mulțumirea cetățenilor, care-l compun.

O mașinărie însă, ca să poată mișca potrivit, spre a putea produce lucruri bune și trainice, se recere, să aibă puterea necesară, energia recerută. Fără aceasta putere, produsele ei sunt nemulțumitoare. Puterea însă depinde dela cărbunele, combustibilul, ce-l întrebuintăm la producerea acestei puteri. Fără el, întreaga mașinărie rămâne în nelucrare, devine o unealtă moartă. Insuși organismul omului, lipsindu-i cărbunele, care e nutreământul, înceată de a mai fi.

S'a zis mai sus, că funcționari formează ori compun mașinaria statului. Urmează de la sine, că această mașinărie, să poate lucra regulat, să aibă la îndemână cărbunele necesar, care naște puterea și pune în lucrare această mașinărie. Iar acest cărbune, despre care vorbim, nu e altceva, de cât asigurarea traiului funcționarilor. Odată asigurat acest trai, mașinaria statului se pune în lucrare regulată, care lucrare produce binele și folosul țării. În caz contrar, lucrarea mașinării slăbește în asemănare cu slăbirea de învăștire a roțițelor, cari compun aceasta mașinărie a statului.

Funcționarul trebuie dat cu totul subjugat și laș, asigurându-i existența. Mintea și gândul său să fie la lucrările ce sunt încredințate lui, pentru binele și folosul cetățenilor. Nu înțelegem prin asigurarea traiului o plată de înbuibare. Țara nu e în stare, a susține funcționari înbuibați. Trebuie însă a li se asigura traiul lor, scăpându-i de grițile lumii, și punându-i cu totul în slujba binelui comun, spre a scoate țara din halul, în care se află. A nu face aceasta, înseamnă, a sili pe funcționari, ca ei singuri, să-și caute izvoare de venit și de cele mai multeori pe căi necinstite: prin jaf și prin înșelăciune. Iar acest jaf și această înșelăciune face mai mare pagubă cetățenului, nu numai prin furtul de bani, dar și prin pilda rea, ce o dă țaranului. Și apoi

când e vorba de jaf și înșelăciune, nu se va ține socoteala numai de acoperirea lipsei de trai, ci va lua tot cât va găsi. Pentru ce să nu încaseze statul cu lege dela cetățean și iarăși cu lege să plătească funcționari, asigurându-i traiul, pentru a-și face deplin datoria sa? Să-l plătească și să-i porunciască. Și îndată, cât nu-și face datoria în mod cinstit, fără milă și cruțare, dat afară, căci funcționarul e pentru țară și nu țara pentru funcționari.

Cărmuitorii de până aci au căutat, să aibă pe funcționar sub picior. De aici și principii lor ruginit și demoralizator, funcționarul să nu se răzeme numai pe stat, ci mai facă și el singur! Să facă? Ce să facă? Sigur, că să fure!

I. G.

Programul primirii Dlui general Berthelot la Arad, în ziua de 22 Mai 1927.

1. În ziua de 22 Mai 1927, a) oara 6.50 seară va fi întâmpinat în gara Timișoara, de societatea românească din Timișoara.

b) Oara 8.— seară sosirea în gara Arad, unde va fi salutat de Dl Primar al orașului, însoțit de intelectualii din oraș și județ. Muzica militară va cânta Imnul național francez.

c) În sala de recepție a gării va fi salutat de Doamna Baron Pop în numele societăților de binefacere din Arad, a căror Prezidente ii vor preda câte un buchet de flori, după cum urmează:

a) Societatea Reuniuni Femeilor Române,

b) Societatea Ocrotirea Orfanilor de Războiu,

c) Societatea Principele Mircea,

d) Societatea Măreșii,

e) Societatea Femeilor Ort.

f) Crucea Roșie.

g) Plecarea în oraș în trăsuri și conducerea Dlui General la domiciliu (Casa Dlu Cicio Pop, fost Ministru, Str. Unirei 3), cu banderii de călăreți.

h) Oara 9.30 seară retragere cu torțe. Corul «Armonia» din Arad va da serenadă Dlui General.

II. În ziua de 23 Mai, a) ora 1 d. m. dejun comun în restaurantul «Crucea Albă» la care vor lua parte intelectualii invitați din oraș și județ.

b) Ora 3.30 d. m. petrecere câmpenească în Pădurița orașului (Cismigiu) la care vor lua parte școlarii din oraș, cari vor executa dansuri naționale, iar corurile din oraș și județe vor cânta. Muzica militară. Muzica Căminului de ucenici.

În caz de timp nefavorabil petrecere se va aranja în Palatul Cultural.

Serbările dela Comlăușul-bănățean.

Duminecă, 15. Mai crt. au avut loc în frunțașă comuna Bănățeană mari serbări cu prilejul desvețirii monumentului lui dr. V. Chiroiu decedat acum 2 ani.

Dr. V. Chiroiu născut în Comlăușul-bănățean a fost unul dintre cei mai aprigi luptători ai cauzelor Românești din era trecută, a fost un bun organizator în timpurile de după unirea dela 1918. Bănățean prin naștere a fost înzestrat cu cele mai frumoase calități ce caracteriază sufletul bănățeanului. Animator, straja sentimentelor Românești a bănățenilor a luat parte la toate luptele duse de partidul național pentru revendicările drepturilor strămoșesti.

Frunțașii partidului național-tărănesc, alături de cari a muncit fără să cunoască oboseală, împreună cu Românii bănățeni, căroia și-a sacrificat viața sa, i-au sărbătorit memoria, și în dorința de a o eterniza i-au ridicat, la mormânt, un frumos monument.

Serbările comemorative au dat prilej Comlăușenilor și bănățenilor din jur să sărbătorească cu un deosebit fast și entuziasm pe frunțașii partidului național-tărănesc. Dnii Iuliu Maniu, I. Mihalache și Mihai Popovici, înconjurați de alți frunțași ai acestui partid, au fost primiți de către bănățeni cu o însuflețire care nu se poate descrie.

Cuvântările rostite la mormântul lui V. Chiroiu de către dr. Șt. Cioroianu, Mihai

Popovici, S. Bocu și Iuliu Maniu au fost prinoșuri de recunoștință pentru munca desinteresată ce a depus, decedatul frunțaș, în serviciul neamului său. A fost această și o apreciere postumă a meritelor celui căzut în luptă, pe care trebuie să o servească și crutul învingător viteazului învins, necum tovarășul învingător.

Iar cuvântările părintelui Medrea, I. Maniu, I. Mihalache și Mișa Vasjescu rostite la masa ce a oferit Comlăușul au fost închinări trecutului în a cărui lupte decedatul V. Chiroiu și-a luat cuvenitari parte de care s'a achitat în mod strălucit.

Pe tribuna ridicată în piața comunei, frunțașii național-tărăniști, la chemarea poporului, au arătat, ca și cu o săptămână înainte la Timișoara, că acest partid este unica cheazășie a dreptății, legalității și cinstei în țara Românească și că acest partid sprijinindu-se întotdeauna pe dreptate, legalitate și cinste, având la baza principiilor sale democrația, va reuși să dărâme cetățile jafului de pe pământul Românească întronând aici bunăstarea și fericirea elementului care le-a meritat acestea prin luptele seculare pe care le-a dus.

Cuvântările Dl. Medrea, dr. Caius Brediceanu, Mihai Popovici, Sever Bocu, Lăzărescu, I. Mihalache și Iuliu Maniu au fost ascultate cu deosebit interes iar fiecare orator a fost răsplătit cu însuflețite urale și aplauze.

T. T.

Aradul-mare.

Idea de a încorpora orașului Arad comunele din apropiere, chiar prin păstrarea unei autonomii oare care, se pare că a prins rădăcini. Aceasta îndeosebi la populația orașenească. Populația comunelor învecinate și interesate în materie este mai rezervată, ea privind tendința înglobării ca ceva ce se îndreaptă în spre o reducere a drepturilor sale.

Dacă privim chestiunea prin prisma realității, desigur pentru populația orașului Arad realizarea ideii este cât se poate de favorabilă, căci comunele din jur devenind suburbii ale orașului, ele vor constitui în același timp și niște depozite sigure și neîngrădite, prin fel și fel de vămi, de materii prime, pe cari o populație orașenească cu îndeletniciri aproape numai industriale și comerciale, le necesită în mod imperios.

În schimb populația comunelor rurale din apropiere, care urmează să fie înglobate în noul municipiu, va avea un debușeu sigur pentru produsele sale gospodărești și cele rezultate din îndeletnicirea de grădinari și agriculturii. Ea nu va mai avea piedeci în desfășurarea comerțului ce-l face cu produsele sale.

Dar înglobarea în Aradul-mare a unor comune Românești prezintă o altă latură care pledează pe lângă realizarea ideii. Orașul Arad, care a fost întotdeauna Românească și care și-a schimbat acest colorit numai în urma unei politici de desnaționalizare a elementului etnic, va deveni un centru cu o și mai pronunțată importanță de ordin economic și în deosebi de ordin național, fiind în punctul cel mai apusean al țării Românești. Ori acest oraș care este menit să fie cheia Românișmului în spre Occident, trebuie să fie Românească din toate punctele de vedere. Trebuie să i se dea o adevărată cultură Românească, o industrie și comerț Românească și trebuie să i se schimbe coloritul cosmopolit cel are, dacă trebuie, prin aceleași mijloace de care vechii stăpâni au știut să se folosească pentru alungerea elementului Românească dacă nu la țară, atunci la periferie.

Pentru aceste motive Românii cari cunosc importanța orașului Arad, pe care o are, datorită situației sale geografice de pe harta țării, salută cu inimă caldă inițiativa Consiliului Comunal, pentru realizarea Aradului-mare.

Cei ce sunt împotriva ideii, sunt împotriva scopului.

Comemorarea zilei de 315 Mai pe „Câmpia Libertății”.

Adunarea de pe Câmpia Libertății de lângă Blaj, care a intrunit la 3/15 Mai 1848 tot ce Românii, de dincoace de Carpați, au avut mai select și mai entuziasmat pe acele vremuri, se serbează în fiecare an, de către Ardeleni, cu cel mai mare fast.

La serbarea din anul acesta au luat parte ministrul de interne O. Goga și N. Lupu, șeful noului partid, țărănesc. Școlile din Ardeal au fost reprezentate într'un număr de aproape 60.

În prima zi Sâmbătă, 14. Mai, au avut loc concursurile sportive ale elevilor școlilor din Ardeal, cari s'au terminat cu frumoase rezultate, concurenții învingători fiind premiați.

În ziua a doua, Duminecă 15. Mai, s'a oficiat un Te Deum în catedrala greco-catolică de către episcopul dr. Valeriu Frențiu, secondat de 16 preoți.

După serviciul divin I. P. S. S. Mitropolitul Suciului Blajului a ținut o cuvântare vorbind despre eroii neamului dela 3/15 Mai 1848.

Asistența în număr de vreo 25.000 după ce a primit defilarea școlilor în piața Mitropoliei a trecut pe Câmpia Libertății. Aici au rostit cuvântări dnii dr. Augustin Popa, profesor la Academia Teologică, O. Goga, ministru de interne, N. Lupu. Au mai vorbit și dnii V. Ionescu și T. Popescu, delegații studenților.

De pe Câmpia Libertății asistența a făcut un pelerinaj la mormintele Tribunalor unde a vorbit Iuliu Maier.

După desfășurarea serbării I. P. S. S. Mitropolitul Suciului a oferit un prânz. S'au rostit cuvântări de către mitropolitul Suciului și alții.

NOTE.

Curcubeul.

— Uite-l bălaurul! Cum soarbe cu două guri apa din fântâni și din izvoare. Corpul-i încovoiat cum varsă foc după fies-tecare înghițitură; cum se înfoaie și schimbă culori. Uite-l, vezi, acum o parte din el s'a ascuns printre nuori: o gură i se sătură. Iată și cealaltă se ridică; uite, uite că dispăre și ea. Dar nu, căci vine din nou bălaurul și încă ce minune: aduce cu el pe alții doi. Acum, vezi-i, beau trei. Și toți trei bălauri beau numai apă; apa toată din fântâni și toată din izvoare. Uite-i cum beau de cu sete, ca și cum n'ar fi beut și eri șalaltă-eri... Să știi că de vor veni și alții nu ne va rămânea apă în fântâni și în izvoare... Vezi ce înfocat e asta și ce frumos e acela? Asta e al meu că e mai mare, acela e al tău, că și tu ești mai mică. Uite-i cum s'apropie și ei unul de altul: se iubesc cum ne iubim și noi...

Și astfel vorbind cei doi copilași așezați pe marginea podulețului de pe părauș priveau bălaurii ce sorb apa toată din fântâni și toată din izvoare... Pe când vântul le mângâia suvițele aurii bătrânul Soare glumea cu ei răsându-și cu poftă după orizont și-mi clipi din ochi să tac.

— Las copiii să crează că-s bălaurii ce beau apă din fântâni și din izvoare — imi șoptea, asta e fericirea lor! — Și dispăru cu un surâs blând pe buze și dispărură cu el și cei trei bălauri ce beuseră apa toată din fântâni și toată din izvoare.

Peghepe.

ADMINISTRAȚIA FINANCIARĂ ARAD.
No. 16.289 din 17 Maiu 1927.

Incunoștințare.

Legea nouă a timbrului prin art. 16, începând dela 1 Maiu 1927, stabilește impozitul echivalent în sarcina persoanelor juridice de interes public și privat, pentru motivul că bunurile imobile și mobile ale acestora sunt supuse în cazuri mai rare vânzării și cumpărării, donațiilor sau schimbului etc., iar nici când nu formează obiect de lăsamânt. Așa dar astfel de averi se transmit foarte rar la alți proprietari, din care cauză statul pierde venituri simțitoare.

Pe baza art. amintit mai sus Administrația Financiară somează pe toate persoanele juridice de interes public și privat atât din oraș cât și județ societățile comerciale, societățile anonime pe acțiuni, cooperativele ei să declare tot avutul imobil și mobil înscris într'un inventar detaliat la Administrația Financiară Arad cel mai târziu până la 31 Maiu 1927, pentru că în caz contrar pe baza art. 76 se vor pedepsi cu jumătatea impozitului echivalent care nu poate fi mai puțin de 500 lei.

La declararea imobilelor se vor înșira după soiuri. La case se va menționa din câte încăperi constă și ce valoare locativă a stabilit Comisiunea de impunere din anul 1927. (Fără de acestea, la orice fel de imobil (casă, pământ arabil etc.) și mobil se va declara și prețul real de circulație din anul 1927.

La pământuri se va menționa mărimea terenului în jughări și stânjin pătrați, râmura de cultivare și clasificarea (clasa I, II, III, etc.) precum și venitul la care s'a stabilit impozitul agricol sau pe clădiri.

Imobilele și mobilele cari sunt scutite conform art. 16, nu se vor declara.

Sarcinile imobilelor se vor justifica cu acte în regulă.

Declarațiile sarcinelor inconste se vor pedepsi conform art. 76 din lege cu jumătatea impozitului echivalent care nu poate fi mai mic de 500 lei. Declarațiile referitoare la impozitul echivalent pe anii viitori se vor înainta în fiecare an înainte de 1 Ianuarie cu trei luni, așa dar declarațiunile necesare la impunerea impozitelor echivalente pe anul 1928, se vor înainta până la 1 Octombrie 1927.

ADMINISTRATOR FINANCIAR.
Șef de secție: DAJBUKAT.

Informațiuni.

Epoca cea mai potrivită pentru aprovizionarea cu lemne de foc atât a autorităților, cât și a particularilor este cea până la finele lunii.

După data de 1. August Calea Ferată este aglomerată cu transporturile recoltei de cereale, cartofi, vinuri, sfeclă, etc., adică a mărfurilor în masă și de sezon, din care cauza CFR nu are posibilitatea să facă și transporturile lemnelor de foc, care trebuie făcut în timpul oportun cum s'a arătat mai sus.

În vedere că autoritățile au bugetele votate dela 1. Ianuarie, pot să-și facă cum-părături din timp.

În zilele trecute s'a semnalat în Jugoslavia un cutremur de pământ care a durat două minute. S'au înregistrat, pe lângă enorme pagube materiale și câteva victime omenești.

Renumitul compozitor italian Pietro Mascagni a fost primit la Cluj cu un entuziasm uimitor. Pe peronul gării compozitorul, a fost acoperit de o adevărată ploaie de flori. Seara a dirijat la Opera Română o reprezentație de gală cu «Cavaleria rusticana» opera sa.

Chinezii, comercianții ambulanti, cari vindeau mărgăritare și cari au trecut și prin orașul nostru, au fost deținuți în orașul Satu-mare. Se bănuște că micii galbeni au întreprins în țară o achiziție de fete pentru comerțul cu carne vie. S'au găsit asupra lor acte compromițătoare. Poliția din Satu-mare a introdus cercelări.

Anunțăm cu bucurie logodna simpaticii dre Elvira Cornea cu, nu mai puțin simpaticul profesor dela Școala Superioară de Comerț, Anton Balan urându-le în acelaș timp mulți și fericiți ani.

Comunei Zimand i s'a schimbat numirea în cea de Gheorghe Pop de Băsești.

În zilele de 22 și 23 crt. se va ține la Băile Herculane congresul anual de chimie.

În zilele trecute au apărut în 5 volume mari memoriile lui Al. Marghiloman întitulate „Note Politice”. Ministerul de Interne a dispus confiscarea lor.

Reprezentații teatrale

La 25 și 26 Mai trupa teatrului național din Cluj, fiind în turneu oficial condus de dnii Neamțu-Otonel și Virgil Vasilescu, va reprezenta două piese în 25. Mai Amieci falși, comedie în 4 acte de N. Sardou, în 26. Mai Un erou, comedie în 3 acte de N. Kirilțescu.

Redactor responsabil Puticiu Pompiliu

Cine cumpără mobile,

nu-i va părea rău pentru osteneală vizitând depozitul fabricii de mobile Klug, Aradul-nou.

Cel mai frumos vopșeste și curăță Iosif Flick, institut de vopsit stofe și curățire chimică. Arad, Strada Crisan No. 9. —

Mobile cu plata'n rate, pe lângă prețul plățirei în numera se găsesc în Magazinul GARAI, Piața Avram I. 10.

Simeon Klein si-a mutat

prăvălia de pălării pentru dame și bărbați din Piața Avram Iancu No. 21
în Strada Eminescu No. 3 în localul Soția lui Vidor.

Intrarea la Soția lui Vidor în acelaș loc.

APOLLO

Maiu 22—24.

Fetița dulce

comédie în 8 acte

Rep. în cepe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9

URANIA

Maiu 22—25.

Zigottó ca vrăjitor

piesă în 7 acte.

Rep. începe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9.

Dacă doriți să vă procurați

articole de strictă necesitate, de ocazie sau cadouri, cu preturi avantajoase, cereți la **Dnei Salgó** Arad, Strada Consistorului 12. etaj I. casa

Citiți și răspândiți

ziarul „Românul”

„VICTORIA”

Institut de Credit și Economii Societate pe Acții.
Fondată la anul 1887.

Sediul Central: Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. || Secția comercială și devize: Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. No. 29. — Telefon: 330, 520 și 860

Sucursale: Chișineu-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine (Pecica) și Buteni - **Exposituri:** Săvârșin și Grăniceri (Otlaca)

Capital societar și fonduri proprii Lei 50,000.000
Resurse Lei 400,000.000.

Execută totfelul de operațiuni bancare.
Primește depuneri spre fructificare în Lei, Dolari ori alte valute străine, pe libele și în cont-curent, pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Are legătură de cont curent cu toate băncile din Țară și corespondenți în toate centrele mari ale lumii.

Bancă autorizată pentru operațiuni de devize.

Intreprindere proprie „NORA” fabrică de mățuri și perii în Arad.